

## POSTANOWIENIE

Dnia 13 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie **A. P.**

skazanego za przestępstwo z art. 291 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 13 września 2023 r.

z urzędu kwestii wstrzymania wykonania zaskarżonego kasacją wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 30 marca 2022 r., sygn. II AKa 350/21,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 16 lipca 2020 r., sygn. IV K 175/18,

na podstawie art. 532 § 1 i 3 k.p.k.

**postanowił**

**wstrzymać wykonanie wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 30 marca 2022 r., sygn. II AKa 350/21, utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 16 lipca 2020 r., sygn. IV K 175/18.**

## UZASADNIENIE

Stosownie do treści art. 532 § 1 k.p.k., w razie wniesienia kasacji Sąd Najwyższy może wstrzymać wykonanie zaskarżonego orzeczenia, jak i innego orzeczenia, którego wykonanie zależy od rozstrzygnięcia kasacji. Choć norma ta nie wskazuje przesłanek, od spełnienia których zależy wstrzymanie wykonalności zaskarżonego orzeczenia, to niewątpliwie winna ona mieć zastosowanie do sytuacji wyjątkowych, wprowadza bowiem wyjątek od zasady niezwłocznej wykonalności prawomocnych orzeczeń, wynikającej z art. 9 k.k.w., zaś prawomocne wyroki korzystają z domniemania ich prawidłowości (*res iudicata pro veritate accipitur*).

Zastosowanie instytucji uregulowanej we wskazanym przepisie winno być uzasadnione szczególnie i jednoznacznie w swej wymowie okolicznościami – mającymi swoje zakotwiczenie w treści podniesionych zarzutów kasacyjnych lub podstawach kasacyjnych branych pod uwagę z urzędu – że wykonanie kary przed rozpoznaniem skargi kasacyjnej spowodowałoby dla osoby skazanej zbyt poważne skutki (zob. np. post. SN z 18.06.2019 r., IV KK 239/19).

Potrzeba wstrzymania w takich przypadkach wykonania zaskarżonego kasacją wyroku najczęściej dyktowana jest wstępną analizą wniesionej kasacji i widoczną „na pierwszy rzut oka” zasadnością podniesionych tam zarzutów. Jednak w równym stopniu takie postąpienie może być uzasadnione stwierdzeniem przez Sąd Najwyższy w sprawie uchybień branych pod rozwagę – z mocy art. 536 k.p.k. – z urzędu. Skoro bowiem Sądowi kasacyjnemu ustawowo przyznano, w niektórych przypadkach, kompetencje do rozpoznania kasacji poza granicami zaskarżenia lub podniesionych zarzutów i uchylenia zaskarżonego wyroku także w razie stwierdzenia uchybień branych pod uwagę z urzędu, to *a maiori ad minus* tym bardziej przysługuje mu w takiej sytuacji uprawnienie do wstrzymania wykonania tego wyroku do chwili rozpoznania wniesionej kasacji.

W niniejszym postępowaniu akt oskarżenia dotyczący A. P. oraz 13 innych oskarżonych, został – ze względu na kryterium łączności przedmiotowej – skierowany do Sądu Okręgowego w Łodzi. Sąd ten, procedując jednoosobowo, wyrokiem z dnia 16 lipca 2020 r., sygn. IV K 175/18, uznał m.in. wyżej wymienionego oskarżonego za winnego zarzucanego mu występku z art. 291 § 1 k.k. i skazał na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 4 lat i – na podstawie art. 33 § 2 k.k. – grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych po 100 zł każda.

Na etapie postępowania odwoławczego sprawa oskarżonego A. P. została wyłączona do odrębnego rozpoznania i zarejestrowana pod sygn. akt II AKa 350/21. W dniu 30 marca 2022 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi, procedując w składzie trzyosobowym, wydał w tej sprawie wyrok (dotyczący wyłącznie wymienionego oskarżonego), którym utrzymano w mocy wyrok Sądu Okręgowego.

Zgodnie zaś z art. 14fa ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem

COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1842 z późn. zm.; dalej: specustawa COVID-19), w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19, oraz w okresie roku po ich odwołaniu w sprawach rozpoznawanych według przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego o przestępstwa zagrożone karą pozbawienia wolności, której górna granica nie przekracza 5 lat, na rozprawie apelacyjnej sąd orzeka w składzie jednego sędziego, jeżeli w pierwszej instancji sąd orzekał w takim samym składzie. Zgodnie z przepisem intertemporalnym, tj. art. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 1023; dalej: ustawa nowelizująca) w sprawach, w których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoczęto przewód sądowy na rozprawie apelacyjnej, sąd orzeka w składzie dotychczasowym do czasu zakończenia postępowania w tej instancji.

Ustawa nowelizująca, wprowadzająca art. 14fa specustawy COVID-19, weszła w życie w dniu 22 czerwca 2021 r.

Regulacja z art. 14fa ust. 1 specustawy COVID-19 obowiązuje "w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19, oraz w okresie roku po ich odwołaniu". Stan zagrożenia epidemicznego z powodu COVID-19 wprowadzono na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na mocy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 433 z późn. zm.). Stan ten został odwołany rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 490). W tym samym dniu, na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 340) ogłoszono stan epidemii w związku z COVID-19. Stan ten trwał do dnia 12 maja 2022 r., kiedy to został odwołany rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 12 maja 2022 r. w sprawie odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz. U. z 2022 r. poz. 1027). W związku z odwołaniem stanu epidemii ogłoszono ponownie

stan zagrożenia epidemicznego w związku z COVID-19 - rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12 maja 2022 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1028).

W takim układzie procesowym uwzględniając termin rozpoczęcia przewodu sądowego na rozprawie apelacyjnej w sprawie II AKa 350/21, na etapie postępowania przed Sądem odwoławczym mogło z dużym prawdopodobieństwem dojść do naruszenia dyspozycji art. 14fa ust. 1 specustawy COVID-19, albowiem skład Sądu odwoławczego powinien – uwzględniając przestępstwo zarzucone i nieprawomocnie oskarżonemu przypisane i skład sądu pierwszej instancji – zostać wyznaczony w oparciu o ten przepis.

Nie przesądzając, że w sprawie doszło do naruszenia prawa w omawianym zakresie, co będzie podlegało rozważeniu z urzędu w toku rozprawy kasacyjnej, uchybienie o takim charakterze może być rozpatrywane w kategoriach bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Należy przy tym zaznaczyć, że – pomimo tej samej podstawy prawnej – uchybienie to jest zupełnie odrębne i niezależne od zarzutu podniesionego w pkt. II.1 kasacji, albowiem skarżący nie upatrywał jego wystąpienia w kryterium liczbowym członków składu orzekającego, ale w tym, że zaskarżone orzeczenie zostało wydane przez sąd nienależycie obsadzony z uwagi na to, iż w składzie brała udział osoba powołana na urząd sędziego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3).

Z tych względów – uznając, że w sprawie niniejszej zaszły dostateczne podstawy do zastosowania nadzwyczajnej instytucji przewidzianej w art. 532 § 1 k.p.k. – orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[SOP]

[ms]

